

BAKİ BİZNES UNİVERSİTETİ

Elmi Şuranın

09 dekabr 2022-ci il tarixli iclasının
qərarı (Protokol № 03) ilə təsdiq edilmiş,

Elmi Şuranın

09 oktyabr 2026-cı il tarixli
iclasının qərarı (Protokol № 02) ilə
əlavə və dəyişikliklər edilmişdir.

ANTIPLAGİAT VƏ AKADEMİK İŞLƏRİN ORİJİNALLIĞININ YOXLANILMASINA DAİR DAXİLİ QAYDALAR

BAKİ-2026

I. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Bu Daxili Qaydalar Bakı Biznes Universitetində (bundan sonra – Universitet) akademik və elmi işlərin orijinallığının yoxlanılması, plagiatın və digər akademik dürüstlük pozuntularının qarşısının alınması, habelə akademik işlərdə süni intellekt texnologiyalarından istifadənin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi məqsədilə hazırlanmışdır.

1.2. Bu Qaydalar Universitetin Akademik Dürüstlük Siyasətinin ayrılmaz tərkib hissəsi və onun tətbiqini təmin edən daxili normativ sənəd hesab olunur.

1.3. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə, o cümlədən təhsil, elm, müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar, fərdi məlumatların mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktlara, Universitetin Nizamnaməsinə, Akademik Dürüstlük Siyasətinə və Universitetin digər daxili sənədlərinə uyğun olaraq tətbiq edilir.

1.4. Akademik işlərin orijinallığının yoxlanılması Universitetdə istifadə olunan antiplagiat sistemi olan StrikePlagiarism sistemi vasitəsilə həyata keçirilir.

1.5. Antiplagiat sistemi tərəfindən yaradılan hesabat akademik işin qiymətləndirilməsində mühüm texniki vasitə olmaqla yanaşı, yekun qərarın qəbul edilməsinin yeganə əsası hesab edilmir.

1.6. Bu Qaydaların tətbiqi zamanı antiplagiat sistemi tərəfindən hazırlanmış hesabatla yanaşı, akademik işin məzmunu və xarakteri, istifadə edilmiş mənbələrin düzgün göstərilməsi, aşkar edilmiş uyğunluqların xarakteri, müəllifin izahatı, işin hazırlanma prosesi və zərurət olduqda digər müvafiq məlumat və sübutlar nəzərə alınır. Yekun qiymətləndirmə və qərar akademik və məzmun təhlili əsasında qəbul edilir.

II. QAYDALARIN MƏQSƏDİ VƏ ƏSAS PRİNSİPLƏRİ

2.1. Qaydaların məqsədləri

2.1.1. Universitetdə akademik dürüstlük və elmi etikanın təmin edilməsi;

2.1.2. plagiat və digər qanunsuz mənimsəmə hallarının qarşısının alınması;

2.1.3. akademik işlərin müstəqil və müəllif tərəfindən hazırlanmasının təmin edilməsi;

2.1.4. istifadə edilmiş mənbələrin düzgün göstərilməsi və sitat gətirmə qaydalarına riayət edilməsinin təmin edilməsi;

2.1.5. süni intellekt texnologiyalarından akademik dürüstlük prinsiplərinə uyğun istifadənin təmin edilməsi;

2.1.6. akademik işlərin orijinallığının qiymətləndirilməsində vahid və şəffaf yanaşmanın formalaşdırılması.

2.2. Əsas prinsiplər

2.2.1. obyektivlik və qərəzsizlik;

2.2.2. şəffaflıq və müəyyən edilmiş prosedurlara riayət;

2.2.3. akademik dürüstlük və müəllif məsuliyyəti;

2.2.4. məxfiliyin və fərdi məlumatların qorunması;

2.2.5. texniki nəticələrin insan tərəfindən qiymətləndirilməsi;

2.2.6. pozuntunun xarakterinə uyğun və proporsional yanaşma;

2.2.7. müəllifin izahat vermək və qərardan şikayət etmək hüququ;

2.2.8. texniki göstəricinin avtomatik olaraq akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilməməsi.

III. AKADEMİK İŞLƏR VƏ YOXLANILAN İŞLƏRİN NÖVLƏRİ

3.1. Bu Qaydaların tətbiq edildiyi akademik işlər

3.1. Antiplagiat yoxlamasına aşağıdakı akademik və elmi işlər cəlb edilə bilər:

3.1.1. fəlsəfə və elmlər doktorluğu üzrə dissertasiyalar;

3.1.2. magistr dissertasiyaları;

3.1.3. tələbələrin buraxılış və digər ixtisas işləri;

3.1.4. elmi məqalələr;

3.1.5. konfrans materialları və tezislər;

3.1.6. monoqrafiyalar;

3.1.7. dərsliklər;

3.1.8. dərs vəsaitləri;

3.1.9. metodik vəsaitlər və digər tədris-metodik materiallar;

3.1.10. Universitet tərəfindən müəyyən edilən digər akademik, elmi və tədris işləri.

3.2. Konkret iş növünün antiplagiat yoxlamasına cəlb edilməsi Universitetin müvafiq struktur bölməsinin, Elmi Şuranın, Elmi-Metodik Şuranın, fakültənin və ya digər səlahiyyətli şəxsin qərarı ilə müəyyən edilə bilər.

IV. ANTIPLAGIAT SİSTEMİNİN TƏTBİQİ VƏ TƏŞKİLİ

4.1. Antiplagiat sisteminin idarə edilməsi

4.1.1. Universitetdə antiplagiat sisteminin ümumi idarə edilməsinə və fəaliyyətinin əlaqələndirilməsinə elmi işlər üzrə prorektor məsuldur.

4.1.2. Antiplagiat sistemində işləmək üçün Universitetin müvafiq struktur bölmələrinə və səlahiyyətli əməkdaşlarına istifadəçi hesabları təqdim edilir.

4.1.3. Səlahiyyətli əməkdaşlar yalnız xidməti vəzifələrinin icrası çərçivəsində sistemdən istifadə edə bilərlər.

4.1.4. Antiplagiat hesabatlarının, akademik işlərin və müəlliflərə dair məlumatların üçüncü şəxslərə qanunsuz ötürülməsinə yol verilmir.

4.2. Yoxlamanın aparılması

4.2.1. Akademik iş antiplagiat yoxlamasına elektron formada təqdim edilir. Zərurət olduqda işin çap variantı da tələb edilə bilər.

4.2.2. Yoxlamaya təqdim edilən elektron sənəd işin yekun və müəllif tərəfindən təqdim edilmiş variantı olmalıdır.

4.2.3. Yoxlama zamanı Universitetin istifadə etdiyi antiplagiat sisteminin müvafiq bazaları və funksiyaları tətbiq edilir.

4.2.4. Yoxlama nəticəsində *Oxşarlıq Hesabatı* və, sistemdə müvafiq funksiya aktiv olduğu halda, *Süni İntellekt Tərəfindən Yaradılmış Məzmunun Aşkarlanması Haqqında Hesabat* formalaşdırılır.

4.2.5. Eyni iş üzrə təkrar yoxlamanın aparılması yalnız müəyyən edilmiş prosedura və əsaslara uyğun olaraq həyata keçirilir.

4.2.6. İşin təkrar yoxlanılması zamanı texniki, məzmun və digər əsaslı səbəblər nəzərə alınır.

V. PLAGIAT VƏ AKADEMİK DÜRÜSTLÜK POZUNTULARI

5.1. Plagiat anlayışı

5.1. Plagiat müəllifin başqasına məxsus sözləri, fikirləri, ideyaları, elmi nəticələri, məlumatları və ya digər yaradıcılıq məhsullarını müvafiq mənbəyə istinad etmədən və ya müəllifliyini düzgün göstərmədən öz əsəri kimi təqdim etməsidir.

5.2. Plagiatın əsas formaları

5.2.1. mətnin və ya onun hissələrinin mənbə göstərilmədən köçürülməsi;

5.2.2. sitatın istinad və ya müvafiq sitatlaşdırma qaydalarına əməl edilmədən təqdim edilməsi;

5.2.3. başqa dildə olan mətnin mənbə göstərilmədən tərcümə edilərək müəllifin öz işi kimi təqdim edilməsi;

5.2.4. başqa müəllifin ideya, yanaşma, argument və elmi nəticələrinin mənbə göstərilmədən mənimsənilməsi;

5.2.5. “xəyali müəlliflik” və ya başqa şəxs tərəfindən hazırlanmış işin müəllif tərəfindən öz işi kimi təqdim edilməsi;

5.2.6. internet resurslarından və ya digər elektron mənbələrdən götürülmüş işin müəllifin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi;

5.2.7. əvvəl hazırlanmış işin yeni və müstəqil iş kimi təqdim edilməsi;

5.2.8. məlumatların, statistik göstəricilərin, nəticələrin və ya istinadların saxtalaşdırılması;

5.2.9. müəllifliyi və ya işin hazırlanmasında şəxsi töhfəni təhrif edən digər hallar.

5.3. Özünə istinad və əvvəlki işlərdən istifadə

5.3.1. Müəllifin əvvəlki elmi əsərlərindən düzgün istinad etməklə istifadə etməsi plagiat hesab edilmir.

5.3.2. Əvvəlki işdən istifadə yeni işin məqsədlərinə uyğun, əsaslandırılmış və müvafiq istinadla aparılmalıdır.

5.3.3. Əvvəlki işin əhəmiyyətli hissəsinin yeni işdə istinadsız və ya yeni nəticə kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilə bilər.

VI. OXŞARLIQ ƏMSALLARININ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

6.1. Oxşarlıq əmsalları

6.1.1. Antiplagiat sisteminin hesabatında göstərilən oxşarlıq göstəriciləri akademik işdə digər mənbələrlə mətn uyğunluğunun müəyyən edilməsinə xidmət edir.

6.1.2. Universitetdə aşağıdakı göstəricilər nəzərə alınır:

- **OƏ1 – Oxşarlıq Əmsalı 1:** müəyyən edilmiş uzunluqdakı söz birləşmələri üzrə ümumi mətn uyğunluğunun göstəricisi;
- **OƏ2 – Oxşarlıq Əmsalı 2:** daha uzun söz birləşmələri üzrə mətn uyğunluğunun göstəricisi;
- **OƏ3 – Sitat əmsalı:** sistem tərəfindən müəyyən edilən sitatların sənəddəki payını göstərən əlavə göstərici.

6.1.3. OƏ3 işin “orijinallıq faizi” hesab edilmir və ayrıca plagiat göstəricisi kimi qiymətləndirilmir.

6.1.4. Oxşarlıq əmsalının yüksək olması avtomatik olaraq plagiatın mövcudluğunu sübut etmir. Müvafiq uyğunluqların sitat, termin, qanunvericilik norması, standart ifadə, biblioqrafik məlumat və ya digər qanuni istifadə halları olub-olmaması araşdırılır.

6.1.5. Yekun qərar yalnız faiz göstəricisinə deyil, oxşarlıq hesabatında göstərilən konkret mətn uyğunluqlarının məzmununa və hüquqi-akademik xarakterinə əsasən qəbul edilir.

VII. OXŞARLIQ ƏMSALLARI ÜZRƏ YOLVERİLƏN HƏDLƏR

7.1. Akademik işlər üzrə aşağıdakı yolverilən hədlər tətbiq edilir:

İşin növü	OƏ1	OƏ2	OƏ3
Doktorluq və fəlsəfə doktoru dissertasiyaları	≤20%	≤5%	≤25%
Elmi məqalələr	≤20%	≤5%	≤25%
Magistrlik dissertasiyaları	≤25%	≤10%	≤25%
Dərslik, dərs vəsaiti, metodik vəsait, monoqrafiya və digər tədris-metodik materiallar	≤25%	≤5%	≤25%

7.2. Bu hədlərdən artıq göstəricinin olması işin avtomatik olaraq plagiat hesab edilməsi demək deyil. İşdə müəyyən edilmiş uyğunluqların xarakteri təhlil edilir.

7.3. İşin tərkibində sistem tərəfindən texniki manipulyasiya kimi müəyyən edilən digər əlifbaların məqsədsiz istifadəsi, gizli simvollar, mikroboşluqlar, görünməyən simvollar və digər üsullar aşkar edildikdə bu hallar ayrıca araşdırılır.

7.4. Texniki manipulyasiya əlamətləri aşkar edildikdə iş müəllifə düzəliş üçün qaytarıla və ya zərurət olduqda əlavə araşdırmaya göndərilə bilər.

VIII. SÜNİ İNTELLEKTDƏN İSTİFADƏ VƏ AI GÖSTƏRİCİSİNİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

8.1. Ümumi müddəalar

8.1.1. Universitetdə generativ süni intellekt texnologiyalarından istifadə müəyyən edilmiş akademik və tədris tələblərinə uyğun olaraq həyata keçirilə bilər.

8.1.2. Süni intellektdən istifadə tələbənin və ya müəllifin müstəqil düşünmə, təhlil, problem həll etmə, elmi nəticə çıxarma və akademik ifadə etmə fəaliyyətini əvəz etməməlidir.

8.1.3. Konkret akademik iş üzrə süni intellektdən istifadəyə icazə verilməsi, məhdudlaşdırılması və ya qadağan edilməsi həmin işin müəllimi, elmi rəhbəri və ya müvafiq səlahiyyətli şəxs tərəfindən əvvəlcədən müəyyən edilə bilər.

8.1.4. İcazə verilmədiyi halda süni intellekt vasitəsilə yaradılmış mətnin, hesablamanın, təhlilin, kodun, təsvirin və digər materialın müəllifin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilə bilər.

8.1.5. Süni intellektdən istifadə edildikdə müəllif süni intellekt tərəfindən təqdim edilmiş məlumatların, faktların, hesablamaların və istinadların düzgünlüyünü yoxlamalıdır.

8.1.6. Süni intellekt tərəfindən yaradılmış uydurma mənbələrin, mövcud olmayan elmi əsərlərin, saxta istinadların və ya saxta məlumatların işə daxil edilməsi akademik dürüstlük pozuntusu hesab edilir.

8.1.7. Müəllifin işin hazırlanmasında süni intellektdən istifadə etməsi barədə məlumat verməsi tələb olunduğu hallarda bu məlumat müəyyən edilmiş formada təqdim edilməlidir.

8.2. Süni intellekt göstəricisinin mahiyyəti

8.2.1. Antiplagiat sistemində göstərilən *Süni intellekt məzmunu ehtimal göstəricisi* işin müəyyən hissələrinin generativ süni intellekt vasitəsilə hazırlanmış ola bilməsi ehtimalını göstərən texniki göstəricidir.

8.2.2. Süni intellekt göstəricisi işin neçə faizinin faktiki olaraq süni intellekt tərəfindən yazıldığını göstərmir.

8.2.3. Süni intellekt göstəricisi oxşarlıq əmsallarından müstəqil göstəricidir və OƏ1, OƏ2 və OƏ3 ilə eyniləşdirilə bilməz.

8.2.4. Süni intellekt göstəricisi təkbəşinə akademik dürüstlük pozuntusunun sübutu hesab edilmir.

8.2.5. Süni intellekt göstəricisinin qiymətləndirilməsi zamanı işin dili, həcmi, janrı, elmi üslubun xüsusiyyətləri, standart elmi ifadələrin, sitatların, bibliografik məlumatların, cədvəllərin, düsturların və digər texniki elementlərin mövcudluğu nəzərə alınır.

8.2.6. Süni intellekt göstəricisinin yüksək olması aşkar edildikdə işin məzmunu, müəllifin iş prosesinə dair materialları və digər sübutlar əlavə olaraq araşdırılır.

IX. SÜNİ İNTELLEKT GÖSTƏRİCİSİ ÜZRƏ MƏRHƏLƏLİ YOXLAMA PROSEDURU

9.1. 0–19 faiz

9.1.1. Süni intellekt göstəricisi 0–19 faiz aralığında olduqda yalnız həmin göstəriciyə əsasən əlavə müəlliflik araşdırması aparılmır.

9.1.2. Lakin iş üzrə digər əsaslı şübhələr mövcuddursa, iş ümumi akademik dürüstlük proseduru çərçivəsində yoxlanıla bilər.

9.2. 20–39 faiz

9.2.1. Süni intellekt göstəricisi 20–39 faiz olduqda iş üzrə məsul şəxs Süni intellekt hesabatını nəzərdən keçirir.

9.2.2. Hesabatda göstərilən şübhəli fraqmentlər işin məzmunu ilə müqayisə edilir.

9.2.3. Əlavə şübhə yaranmadıqda iş növbəti mərhələyə buraxılır.

9.2.4. Əsaslı şübhə yarandıqda müəllifdən işin hazırlanması ilə bağlı şifahi və yaxud yazılı izahat tələb edilə bilər.

9.3. 40–59 faiz

9.3.1. Süni intellekt göstəricisi 40–59 faiz olduqda müəllifliyin və işin hazırlanma prosesinin əlavə yoxlanılması həyata keçirilir.

9.3.2. Müəllifdən aşağıdakı məlumat və materiallardan biri və ya bir neçəsi tələb edilə bilər:

- işin ilkin planı;
- qaralama variantları;
- işçi qeydləri;
- istifadə edilmiş ilkin mənbələr;
- məlumat toplama materialları;
- hesablamalar;
- statistik və ya empirik məlumatların ilkin faylları;
- işin əvvəlki elektron versiyaları;
- digər təsdiqedic materiallar.

9.3.3. Zərurət olduqda müəllif işin müvafiq hissələri üzrə yazılı və ya şifahi izahat verir.

9.4. 60–79 faiz

9.4.1. Süni intellekt göstəricisi 60–79 faiz olduqda genişləndirilmiş müəlliflik yoxlaması aparılır.

9.4.2. Bu mərhələdə müəllifin işin hazırlanma prosesini izah etməsi və işin məzmununu əsaslandırması tələb olunur.

9.4.3. Müəllifdən işin ayrı-ayrı hissələri üzrə şifahi təqdimat və ya müsahibə tələb edilə bilər.

9.4.4. Şifahi yoxlama zamanı müəllifə, o cümlədən aşağıdakı məsələlərlə bağlı suallar verilə bilər:

- tədqiqat probleminin necə müəyyən edilməsi;
- tədqiqat sualının və məqsədinin formalaşdırılması;
- istifadə edilmiş mənbələrin seçilməsi;
- metodologiyanın seçilməsinin səbəbləri;
- əldə edilmiş nəticələrin izahı;
- hesablamaların aparılması;
- nəticə və təkliflərin əsaslandırılması;
- işin ayrı-ayrı hissələrinin məzmununun müəllif tərəfindən izah edilməsi.

9.4.5. Şifahi yoxlamanın nəticələri müvafiq qeyd və ya protokolla rəsmiləşdirilir.

9.5. 80–100 faiz

9.5.1. Süni intellekt göstəricisi 80–100 faiz olduqda iş üzrə xüsusi araşdırma aparılır.

9.5.2. Bu halda iş elmi işlər üzrə prorektorun qərarı ilə Antiplagiat Komissiyasının və ya Universitet tərəfindən bu məqsədlə yaradılmış digər səlahiyyətli komissiyanın baxışına təqdim edilə bilər.

9.5.3. Komissiya aşağıdakı materialları nəzərdən keçirir:

- Oxşarlıq Hesabatı;
- Süni intellekt tərəfindən yaradılmış məzmunun aşkarlanması haqqında hesabat;
- işin müvafiq hissələri;
- müəllifin yazılı izahatı;
- müəllifin təqdim etdiyi ilkin materiallar;
- əvvəlki versiyalar;
- istifadə edilmiş mənbələr;
- zərurət olduqda müəlliflə aparılmış şifahi müsahibənin nəticələri.

9.5.4. Komissiya süni intellekt göstəricisini işin digər göstəricilərindən və faktiki hallardan ayrı qiymətləndirməməlidir.

9.5.5. Komissiyanın yekun qərarı protokolla rəsmiləşdirilir.

X. MÜƏLLİFLİYİN ƏLAVƏ YOXLAMA PROSEDURU

10.1. Müəlliflik üzrə əlavə yoxlama akademik işin müəllif tərəfindən müstəqil hazırlanmasını və müəllifin təqdim etdiyi işin məzmununu anlamasını müəyyən etmək məqsədi daşıyır.

10.2. Əlavə yoxlama zamanı müəllifdən işin hazırlanma mərhələlərini izah etməsi tələb edilə bilər.

10.3. Müəllifdən əvvəlki qaramalar, qeydlər, istifadə edilmiş mənbələr, məlumat bazaları, hesablamalar və digər işçi materialları təqdim etmək tələb edilə bilər.

10.4. Müəllif işin məzmununu şifahi şəkildə əsaslandırmağa dəvət edilə bilər.

10.5. Şifahi yoxlama zamanı yalnız süni intellektdən istifadə edib-etməməsi deyil, müəllifin işin məzmununu, metodologiyasını, istifadə etdiyi mənbələri və gəlidiyi nəticələri anlayıb-anlamadığı qiymətləndirilir.

10.6. Müəllifin işin ayrı-ayrı hissələrini əsaslandırmaqda çətinlik çəkməsi öz-özlüyündə akademik dürüstlük pozuntusunun avtomatik sübutu hesab edilmir və digər sübutlarla birlikdə qiymətləndirilir.

10.7. Müəllifin işin məzmununu əsaslandırması, istifadə etdiyi mənbələri göstərməsi və işin hazırlanma prosesini izah etməsi müəllifliyin qiymətləndirilməsində nəzərə alınır.

10.8. Şifahi yoxlama mümkün olmadıqda, o cümlədən distant təhsil və ya digər əsaslı səbəblərlə, müəllifə eyni məqsədə xidmət edən yazılı suallar, nəzarətli yazılı izahat və ya digər uyğun yoxlama forması tətbiq edilə bilər.

XI. SÜNİ INTELEKTDƏN İSTİFADƏNİN BƏYAN EDİLMƏSİ

11.1. Universitet və ya müəllim tərəfindən tələb olunduğu hallarda müəllif işin hazırlanmasında istifadə etdiyi süni intellekt alətləri barədə məlumat verməlidir.

11.2. *Süni intellekt istifadəsi barədə bəyanatda, mümkün olduqda, aşağıdakılar göstərilir:*

- istifadə edilmiş süni intellekt alətinin adı;
- istifadə məqsədi;
- istifadənin işin hansı hissəsinə aid olması;
- süni intellekt vasitəsilə yaradılmış və ya dəyişdirilmiş materialın müəllif tərəfindən necə yoxlanılması.

11.3. Süni intellektdən yalnız dil, qrammatika, orfoqrafiya və texniki redaktə məqsədilə istifadə edildikdə bu hal da konkret akademik iş üzrə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq açıqlana bilər.

11.4. Süni intellektdən istifadə barədə bəyanat vermək tələbi həmin iş üzrə müəllim və ya digər səlahiyyətli şəxs tərəfindən əvvəlcədən müəyyən edilə bilər.

XII. MƏXFİLİK VƏ MƏLUMATLARIN MÜHAFİZƏSİ

12.1. Universitetin, əməkdaşların, tələbələrin, tərəfdaş təşkilatların və digər şəxslərin məxfi, xidməti və ya fərdi məlumatlarının açıq generativ süni intellekt platformalarına icazəsiz yüklənməsinə yol verilmir.

12.2. Müəllif süni intellekt alətindən istifadə zamanı fərdi məlumatların, xidməti məlumatların, müəllif hüquqları ilə qorunan materialların və Universitetə məxsus məxfi məlumatların qorunmasına görə məsuliyyət daşıyır.

12.3. Universitet tərəfindən istifadəsinə icazə verilmiş institusional süni intellekt platformaları və ya digər rəqəmsal vasitələrdən istifadə zamanı həmin sistemlər üzrə müəyyən edilmiş təhlükəsizlik və məxfilik qaydalarına riayət edilir.

12.4. Antiplagiat sistemində yerləşdirilən akademik işlər və hesabatlar yalnız xidməti məqsədlər üçün istifadə edilir.

XIII. YOXLANILMIŞ İŞLƏR ÜZRƏ QƏRAR QƏBUL EDİLMƏSİ

13.1. Antiplagiat yoxlamasının nəticələri əsasında aşağıdakı qərarlardan biri qəbul edilə bilər:

13.1.1. işin qəbul edilməsi;

13.1.2. işin müəllifə düzəliş üçün qaytarılması;

13.1.3. iş üzrə əlavə müəlliflik yoxlamasının aparılması;

13.1.4. işin Antiplagiat Komissiyasına təqdim edilməsi;

13.1.5. akademik dürüstlük pozuntusunun müəyyən edilməsi və müvafiq prosedurun başlanması.

13.2. İşin qaytarılması zamanı müəllifə aşkar edilmiş problemlərin aradan qaldırılması üçün müvafiq müddət verilir.

13.3. Düzelis edilmiş iş müəyyən edilmiş qaydada yenidən yoxlanıla bilər.

13.4. Yenidən yoxlama zamanı əvvəlki hesabat və qəbul edilmiş düzəlişlər də nəzərə alınır.

XIV. İŞ NÖVLƏRİ ÜZRƏ DÜZƏLİŞ VƏ TƏKRAR YOXLAMA MÜDDƏTLƏRİ

14.1. Elmlər və fəlsəfə doktoru dissertasiyaları üzrə:

- OƏ1 20–50%, OƏ2 5–10%, OƏ3 25–50% və ya texniki manipulyasiya göstəricisi müəyyən edilmiş həddən artıq olduqda iş müəllifə düzəliş üçün qaytarıla bilər;
- düzəliş üçün, bir qayda olaraq, 1 aya qədər müddət verilə bilər;

- OƏ1-in 50%-dən, OƏ2-nin 10%-dən və ya OƏ3-ün 50%-dən əhəmiyyətli dərəcədə yüksək olması və digər əsaslı pozuntular müəyyən edildikdə iş həmin mərhələdə qəbul edilməyə bilər.

14.2. Elmi məqalələr üzrə:

- orta səviyyəli uyğunsuzluqlar aşkar edildikdə müəllifə düzəliş üçün 10 günədək müddət verilir;
- ciddi plagiat və ya digər akademik dürüstlük pozuntusu müəyyən edildikdə məqalənin nəşrə təqdim edilməsi dayandırılır.

14.3. Magistr dissertasiyaları üzrə:

- müəyyən edilmiş orta həddlərdən artıq göstəricilər olduqda müəllifə 25 günədək düzəliş müddəti verilir;
- ciddi pozuntu hallarında iş müdafiəyə buraxılmaya bilər.

14.4. Dərslər, dərslər vəsaiti, metodik vəsait, monoqrafiya və digər tədris-metodik materiallar üzrə:

- zərurət olduqda müəllifə 1 ayadək düzəliş müddəti verilir;
- ciddi pozuntu hallarında işin nəşrə təqdim edilməsi dayandırılır.

14.5. Bu müddətlər işin xüsusiyyətindən, həcmindən və akademik təqvimdən asılı olaraq elmi işlər üzrə prorektorun qərarı ilə dəyişdirilə bilər.

XV. ANTIPLAGIAT KOMİSSİYASI

15.1. İş üzrə əlavə və ya xüsusi araşdırma tələb olunduqda Antiplagiat Komissiyası rektorun əmri ilə yaradılır.

15.2. Komissiyanın tərkibi işin xarakterindən asılı olaraq müəyyən edilir və müvafiq elm sahəsi üzrə mütəxəssislər, struktur bölmənin nümayəndələri və zərurət olduqda digər mütəxəssislərdən təşkil edilə bilər.

15.3. Komissiyanın üzvü işin müəllifi ilə birbaşa maraq və ya digər maraqlar toqquşmasına malik olduqda həmin iş üzrə qərar qəbulunda iştirak etmir.

15.4. Komissiya:

15.4.1. antiplagiat və süni intellekt hesabatlarını təhlil edir;

15.4.2. işin konkret hissələrini araşdırır;

15.4.3. müəllifin izahatını nəzərdən keçirir;

- 15.4.4. zərurət olduqda müəlliflə müsahibə keçirir;
- 15.4.5. təqdim edilmiş əlavə materialları qiymətləndirir;
- 15.4.6. yekun rəy və qərar hazırlayır.
- 15.5. Komissiyanın qərarı protokolla rəsmiləşdirilir.

XVI. APELLYASIYA

- 16.1. Antiplagiat yoxlamasının nəticəsi ilə razı olmayan müəllif və ya maraqlı şəxs qərar barədə məlumat aldığı tarixdən etibarən **3 iş günü** müddətində elmi işlər üzrə prorektora yazılı müraciət edə bilər.
- 16.2. Müraciətdə mübahisələndirilən nəticənin səbəbləri və müəllifin mövqeyini təsdiq edən materiallar göstərməlidir.
- 16.3. Elmi işlər üzrə prorektor müraciəti rektora təqdim edir və zərurət olduqda Apellyasiya Komissiyasının yaradılması barədə məsələ qaldırır.
- 16.4. Apellyasiya Komissiyası müraciətə, bir qayda olaraq, **7 iş günü** müddətində baxır.
- 16.5. Apellyasiya Komissiyası aşağıdakı qərarlardan birini qəbul edə bilər:*
 - 16.5.1. əvvəlki qərarı qüvvədə saxlamaq;
 - 16.5.2. işi əlavə araşdırmaya qaytarmaq;
 - 16.5.3. işi düzəliş üçün müəllifə qaytarmaq;
 - 16.5.4. əvvəlki qərarı ləğv etmək.
- 16.6. Hər bir iş üzrə bir dəfə apellyasiya müraciəti edilə bilər.
- 16.7. Apellyasiya baxışında maraqlar toqquşması olan şəxslər iştirak edə bilməzlər.

XVII. MÜƏLLİFİN VƏZİFƏLƏRİ

17.1. Müəllif:

- 17.1.1. təqdim etdiyi işin məzmununa və müəllifliyinə görə məsuliyyət daşıyır;
- 17.1.2. istifadə etdiyi mənbələri düzgün göstərir;
- 17.1.3. başqalarının ideya və nəticələrindən istifadə etdikdə müvafiq istinad verir;
- 17.1.4. antiplagiat yoxlaması üçün işin düzgün və yekun elektron variantını təqdim edir;

17.1.5. tələb olunduqda işin hazırlanma prosesinə dair əlavə materialları təqdim edir;

17.1.6. Süni intellektdən istifadə edildiyi halda müəyyən edilmiş açıqlama və bəyanətmə tələblərinə riayət edir;

17.1.7. Süni intellekt tərəfindən təqdim edilən məlumatların düzgünlüyünü özü yoxlayır;

17.1.8. uydurma və saxta istinadlardan istifadə etmir;

17.1.9. Universitetin məxfi və fərdi məlumatlarını icazəsiz AI platformalarına yükləmir.

XVIII. YEKUN MÜDDƏALAR

18.1. Bu Qaydalar Elmi Şuranın qərarı ilə təsdiq edildiyi tarixdən qüvvəyə minir.

18.2. Bu Qaydaların tətbiqi ilə bağlı metodiki və təşkilati məsələlərə dair izahlar elmi işlər üzrə prorektor tərəfindən verilə bilər.

18.3. Antiplagiat sisteminin texniki imkanlarında və süni intellekt aşkarlama metodologiyasında dəyişikliklər baş verdikdə bu Qaydaların müvafiq müddəalarına yenidən baxıla bilər.

18.4. Süni intellekt aşkarlama texnologiyalarının inkişafı və onların dəqiqliyinə dair yeni elmi və texniki məlumatlar nəzərə alınmaqla süni intellekt göstəriciləri üzrə müəyyən edilmiş hədlər Universitet tərəfindən yenidən qiymətləndirilə bilər.

18.5. Bu Qaydalarda nəzərdə tutulmayan məsələlər Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə, Universitetin Akademik Dürüstlük Siyasətinə, Nizamnaməsinə və digər daxili normativ sənədlərinə uyğun olaraq tənzimlənir.

18.6. Bu Qaydaların hər hansı müddəası ilə Universitetin digər normativ sənədləri arasında ziddiyyət yarandıqda Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyi və Universitetin daha yüksək hüquqi qüvvəyə malik normativ sənədləri tətbiq edilir.